

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Pavli Laymann è Societate I: Theologiae Moralis
Compendiv[m] absolutissimum et in quinq[ue] libros
partitum**

Laymann, Paul

Moguntiae

13. de Officio confessarii.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40716

ordinaria potestas, per regulam Abbat. *Cum aliquid conceditur propter necessitatem, durat concessio, quatenus preget necessitas.*

Similiter parochus in mortis articulo absolueri non potest à reseruatō Episcopo, si adsit Episcopus aut priuilegiatus, aut facillè accersiri possit, nisi alia sit diœcesis necessitas.

Qui propter mortis periculum à peccatis reseruatō absolutus est, cessante periculo superiori se sistere non debet. Ratio, quia in mortis articulo omnes sacerdotes non indirectè, & per concomitantium; sed per se ac directè ab omnibus omnino peccatis absoluendi potestatem habent. Excipitur tamen: Nisi peccato annexa sit censura excommunicationis superiori reseruata, tunc enim absolutus cessante mortis periculo, sistere se debet superiori, ad quem de iure ordinario absolutio pertinet, non iterum absoluatur, sed ut mandatum eius accipiat.

C A P. XIII.

De officio & obligatione Confessarij.

Scientia opus est Confessario, ut rectè suo munere fungatur, unde si scientia requisita non instructus, exercet munus Confessarij, grauiter peccat. Ratio, quia si Medicus imperitus peccat, committens se Corporum Curationi, & Iudex imperitus ad decisionem causarum, quantò magis spiritualis iudex ac medicus animarum. Igitur discernere possit Confessarius inter peccatum & peccatum, inter mortale & veniale saltem in genere: nam in particulari exercitissimus quisque hæsitabit. Item cognoscere debent quæ spectant ad sacramenti peccata.

nit. essentiam, confessionis integritatem, sigillatim quibus criminibus annexa sit excomm. quæ peccata superioribus prælatis reservata, quæ restitutionem exigentia, si Clericorum Confessiones audiendæ sint, quibus casibus incuriatur suspensio vel irregularitas.

Nota tamen ea, quæ enumeravi, non est necesse confessarium sigillatim & exactè cognoscere, sed satis est, in difficilioribus dubitare posse, sibi non minus fidere, & doctiores consulere. Habenda est etiam ratio loci: vbi confessiones audiendæ, v. c. pagi & vrbes, vbi multa commercia. Qui verò de sufficientia sua dubitat, debet acquiescere arbitrio viri docti, in d. subditus iudicio superioris.

Curatis Confessariis siue animarum pastoribus magna obligatio incumbit, vt scientia & bonæ vitæ exemplo commissam sibi plebem spiritualiter pascant, & perire non sinant.

2. Sacerdos curatus debet subditorum confessiones excipere, quotiescunque ii iustam confitendi causam habent, & opportuno tempore ac loco peccant, contra Medinam, Sylu. Armillam, existimantes parochum duntaxat obligari ad audiendos subditos, quando illi ex præcepto confiteri tenentur, sed prob. assertio, quia parochus ratione pastoralis officii debet subditis suis prouidere, & nequaquam subtrahere ea, quæ ad spirituale ipsorum commodum & profectum spectant, sed ex frequenti confessione ac communione magnum spirituale commodum, salutisque suæ remedium consequuntur subditi. Igitur tenetur parochus ministrare.

3. Si sacerdos curatus præsumere possit subditum iustam causam habere confitendi alteri sacerdoti, debet

debet illi petenti licentiam dare. Est communis. Sin autem curatus licentiam, quamvis malè neget, non videtur valida confessio alteri facta. 2. quia in Ecclesia receptum est, vnicū esse casum periculi mortis, in quo alteri sacerdoti confiteri liceat, si proprius non adsit, vel haberi possit. Secundò, cum proprium, ut fideles omnes proprio sacerdoti confiteantur ob commune Ecclesiæ commodum ac convenientem gubernationem institutum sit, non debet ob priuatum commodum, priuata DD. interpretatione limitari ac restringi, præsertim, quod multi hac ratione confitendi, impedimentum falsò præcedentes, pastoris siue iurisdictioni se subtrahere possent.

Tempore pestis grassantis Confessarius cautio-⁴ nem aliquam adhibere debet, ut ipse non inficiatur & occumbat, sed plurius prodesse possit, vnde infirmi obligati, si commodè fieri possit, ut è cubiculo vel domo egrediantur ad fenestram, parochio foras stante; proderit etiam, si tempore pestis fideles pro concione admoneantur, ut qui sani sunt, ad sacram confessionem maturè veniant in Ecclesia audiendi.

NB. Tempore pestis grassantis, item ante conflictum cum hoste, satis est interdum (ob periculum in mora) vnum vel alterum peccatum singulorum pœnitentium audire, etiam coram aliis explicatum intellexisse, ut absolutio conferri possit: quia sicut pœnitens secundum omnes Dd. excusatur, quo minus integram peccatorum confessionem facere teneatur, si ex ea mortis periculum sibi imminet, ita etiam excusari videtur confessarius, quo

Zzz 3 minus

minus integram confessionem audire teneatur, ex qua sibi mortem probabiliter timet.

NB. Peste affectus, & cum aliis in Xenodochio lecto affixus, potest peccata sua aliis audientibus confiteri, etiam scandalosa cum infamia, si occultè non possit propter periculum inficiendi confessarium, & confessarius abhorreat. Probat ex eo, quia in mortis articulo constitutus, si aliter non possit, ex lege charitatis erga seipsum obligatur, secundum probabilem Dd. sententiam, ad confitendum coram aliis saltem ea peccata, quæ neque cum scandalo, neque cum graui sua infamia, vel simili detrimento iuncta sunt. Atqui in hoc casu poenitens, mortaliter rem æstimando, aliter confiteri non potest, quando si aliter, videlicet in secreto confiteatur mortem, allaturus sit, confessario audienti. Confirmo, quia ordo charitatis exigit, vt poenitens minus detrimentum famæ suæ, posthabeat maiori detrimento seu iacturæ vitæ, quam confessarius passurus est, præsertim si alii post mortem Confessarii, spiritali pastore destituantur. Communiter tamen sacerdos tum fiducia in Deum, tum præsertantibus pharmacis munitus, accedat ad singulos, vt eorum confessiones, saltem recensitis aliquibus peccatis, vt supra dictum est, excipiat.

NB. In casu necessitatis, si plures communi naufragio, peste, vel ex conflictu allati, mox animam exhalari existimentur, potest, imò etiam debet omnes simul absoluerè formula plurali: *Ego vos absoluo à peccatis vestris*, dummodo, qui ita absoluantur, confessionem præmiserint peccatorum, saltem generalem, si in tali casu speciatim peccata explicare non possint. Idque ex communi doctrina.

Con-

Confessarius pœnitentem ignorantia crassa & mortaliter culpabili (alicuius rei scitu necessariz,) laborantem monere debet. Ratio, quia pœnitens Confessario monitus, vel retractabit suum peccatum, ut absolutionem mereatur, vel, etsi non retractet, causam tamen intelliget, cur Confessarius absolutionem neget, eoque malo percussus, & conscientiz stimulis actus, postea fortasse se corrigit. Quod si pœnitens labore ignorantia inuincibili, aut saltem mortaliter non culpabili, aut saltem mortaliter non culpabili, & ex admonitione fructus non speretur, dissimulare debet. Nam: Ratio medium à fine desumitur. Finis autem correptionis est, præsertim, quam Confessarius adhibet, est bonum concepti. Ergo, eo cessante, omitti debet: Nam frustra niti, & nil aliud, quam laborando odium querere, extremæ dementiæ est, inquit ille. v. c. Si matrimonium, ob latens impedimentum, inuaidum sit: Si maritus, ob castitatis votum ante nuptias editum, vel ob incestum post nuptias cum coniugis consanguinea commissum, facultate petendi debiti priuatus sit: Si pœnitens, per ignorantiam aliena bona possideat. Quod si tamen Confessarius intelligat pœnitentem in eiusmodi casibus laborare quidem ignorantia inuincibili, sed detecta veritate maius commodum quam incommodum proventurum esse, debet errantem instituere præcipiente charitatis lege, vel etiam iustitia, si ex pastoralis obligatione confessiones accipiat: cum enim eiusmodi error per se malum quoddam sit, & plerumque alia incommoda secum trahat, idè eo liberari pœnitens debet, si facile possit. Quamobrem prudentem confessarium multa considerare oportet;

ret; hinc quidem qualis & quantus error sit, in quo
 pœnitens versatur, facti an iuris? naturalis, diuini
 an humani? vtrum coniunctus cum irreuerentia sa-
 cramenti saltem naturali, veluti si matrimonium in-
 ualidè contrahendum sit, an cum periculo proprii
 damni, si v.c. defectus matrimonii, vel obligatio de-
 biti coniugalis non petendi, postea cognoscatur,
 vel ignorantia nunc quidem inculpara, postea cul-
 pabilis fiat, cum remedium non ita præstò futurum
 sit. An denique de detrimento tertiæ personæ a-
 gatur, vt si res aliena restituenda sit. Illinc verò con-
 siderare debet, quantum, & quàm diuturnum in-
 commodum ex monitione timeatur: fieri enim
 quandoque solet, vt pœnitens initio conturbatus
 animo, salutarem admonitionem respuat: postea
 verò mente sedata, eandem cum fructu recipiat, ac
 pareat. Contra verò accidit interdum, vt licet pœ-
 nitens consilio, vel præcepto confessorii pœniturus
 sit, v.c. dispensationem super matrimonio inualide
 contracto petiturus, tamen alia grauius incommoda
 timeantur; qualia sunt pœnitentis, vel putatitii con-
 iugis incontinentia, parentum vel liberorum infam-
 ia, familiæ querimonia ac lites, tali casu confessa-
 rius interdum dissimulare debet.

6 Impedimentum dirimens occultum, plerumque
 significandum est sponso in confessione, si nuptiæ
 nondum celebratæ, modò fructus aliquis speretur,
 & secuturus sit, idque partim ob reuerentiam sacra-
 menti, ne inualidè suscipiatur, partim ob multa in-
 comoda, quæ ex tali coniugio sequi solent. Imò
 licet agatur de impedimento matrimonii contracti,
 vel obligatione debiti non petendi, si tamen con-
 fessorius ipsemet dispensare, atque ita facile reme-
 dium

adhibere possit, plerunque dissimulare non debet, quia etsi nunc vincibilis ignorantia adsit, ea tamen successu temporis remoueri potest.

NB. Quotiescunque pœnitens dubitans de matrimonii valore, iure exigendi debiti, &c. ex confessario quærit, necesse est veritatem palam edicere. Cum enim pœnitens ortho eiusmodi dubio teneatur veritatem inquirere, & peritos præsertim animæ suæ pastores consulere, his autem consultis, si veritatem deprehendere nequeat, dubium practicè deponere, vt bona fide progredi possit, consequens est, quod confessarius consultus, & veritatem dissimulans, pœnitentem in errore confirmet, quod nefas.

Si confessarius consideratis circumstantiis arbitretur pœnitentem integrè confiteri, non debet eum interrogationibus fatigare (officium enim per se confessarii est, non interrogare sed audire confitentem.) Nam forum criminale & non pœnitentiarium procedit per vim coactiuam; pœnitentiarium autem per spontaneam voluntatem confitentis. Quod si verò putet confessarius pœnitentem non integrè confiteri, aut de eo dubitet, prudenter & cautè interrogationes formare oportet. Cautissimum verò confessarium esse oportet in formandis interrogationibus circa peccata carnis, vt ad particulares modos seu circumstantias non descendat, ne vel multa interrogando doceat pœnitentem peccata, quæ ante ignorabat; aut eidem, aut sibi ipsi causa existat turpisationis, vel saltem scandali occasionem præbeat pœnitenti, vt suspicetur, confessarium harum rerum curiosa inuestigatione oblectari.

- 9 Confessarius pœnitentē, dum peccata sua recen-
set, facilè interpellare non debet, interdum tamen
de numero, de consuetudine, aut alia circumstan-
tia necessaria interrogationem interponere licet.
Et hæc ideò ne peccata, quæ vix præ verecundia
pœnitens expressit semel debeat, postea repetat de
numero aut circumstantia denuo interrogatus.
- 10 Confessarius nunquam absoluere potest eum,
quem putat dispositum non esse, aut non integrè
præposse confessum, sed interdum dimittere de-
bet, vt melius se præparet, nam dolor ex motu
supernaturali, & integra confessio, quatenus mora-
liter fieri potest, secundum numerum & speciem ad
substantiam sacramenti pertinent, ideo nisi pœni-
tens hæc duo habeat, absolutionis capax non
est, ideoque confessarius sacrilegium committit, si
talem ita dispositum absoluat. Plerunque tamen
expedit in ipsa confessione interrogationibus & ad-
monitionibus hominem iuuari ac dispositum red-
dere, nam ad rationem iudicii spectat, vt causa in-
tegrè cognoscatur, antequam sententiam ferat; sa-
cramentum autem pœnitentiæ habet se per mo-
dum iudicii, sicut dicit Trident. Ergo si pœnitens
propter imperitiam non integrè causam proponat,
ad officium confessarii, tanquam iudicis per se & or-
dinarie, pertinet defectum eius supplere, vt sacra-
mentum ritè ac debito modo perficiatur, id tamen
intellige pro capacitate confitentis.

C A P. XIV.

De sigillo Confessionis.

- 1 Sigillum Confessionis est obligatio strictissima
(sub pœna depositionis, quippe cum interdum
reue-